

vzdelávacích inštitúcií podľa zák. č. 422/2015 Z.z. a DataCentra (správne orgány) podľa zákona č. 145/1995 Z.z.,

- c) súdne poplatky, ktoré vyberajú súdy, orgány štátnej správy súdov a orgány prokuratúry podľa zák. č. 71/1992 Zb.,
- d) poplatky za znečisťovanie ovzdušia platené podľa zák. č. 401/1998 Z.z.,
- e) poplatky za uloženie odpadov podľa zák. č. 17/2004 Z.z.,
- f) poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd podľa Nar. vlády SR č. 755/2004 Z.z.,
- g) úhrady za služby poskytované Slov. televíziou a Slov. rozhlasom podľa zák. č. 68/2008 Z.z.

Poplatky sa účtujú na ťarchu účtu 538 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 345 - Ostatné dane a poplatky alebo v prospech účtu 211 - Pokladnica, ak sa platia v hotovosti alebo kolkovými známkami platenými v hotovosti. Správne poplatky súvisiace s obstaraním dlhodobého majetku, ak sú platené pred uvedením majetku do užívania, sa zahrnujú do obstarávacej ceny majetku na účte účtovej skupiny 04 - Obstaranie dlhodobého majetku.

Na tomto účte sa účtuje tiež odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím podľa § 65 zák. č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti.

Ďalej sa tu účtuje odvod, ktorý je povinný odvádzať prevádzkovateľ hazardnej hry podľa § 37 zák. č. 171/2005 Z.z. o hazardných hrách.

Na účte 538 sa neúčtujú platby za služby notárov, komerčných právnikov, advokátov, mediátorov a rozhodcovských súdov, ktoré sa účtujú na ťarchu účtu 518 - Ostatné služby.

Na účte 538 sa tiež neúčtujú náhrady súdnych trov, ktoré na základe súdneho rozhodnutia je povinná uhradiť účtovná jednotka a trovy exekúcie, ktoré sa účtujú na ťarchu účtu 548 - Ostatné náklady na hospodársku činnosť.

Pre účely dane z príjmov sa na analytických účtoch samostatne sledujú prirážky k základným sadzbám poplatkov za znečisťovanie ovzdušia a za ukladanie odpadov a prirážky k základným odplatám za vypúšťanie odpadových vôd, ktoré podľa zákona o dani z príjmov nie sú daňovými výdavkami.

§ 68

54 - Iné náklady na hospodársku činnosť

V účtovej skupine 54 sa účtujú také náklady, ktoré vznikajú pri úbytku majetku z dôvodu jeho predaja okrem zásob vlastnej výroby, tovaru a finančného majetku, z dôvodu darovania, mánk a škôd, odpisu pohľadávok, postúpenia pohľadávok a náklady z dôvodu platenia pokút, penále a úrokov z omeškania.

541 - Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku

§ 68 opatrenia:

(1) Na ťarchu účtu 541 - Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtuje rozdiel medzi cenou predávaného majetku zúčtovanom na účtoch účtových skupín 01 - Dlhodobý nehmotný majetok, 02 - Dlhodobý hmotný majetok - odpisovaný a vytvorenými oprávkami a opravnými položkami. Ďalej sa na ťarchu tohto účtu účtuje v súvislosti s predajom neodpisovaného dlhodobého hmotného majetku jeho cena účtovaná na účtoch účtovej skupiny 03 - Dlhodobý hmotný majetok - neodpisovaný a hodnota zaúčtovaná na účtoch 041 a 042 pri predaji nedokončeného dlhodobého majetku.

Na ťarchu tohto účtu sa účtuje, tak ako to vyplýva z jeho náplne, zostatková cena odpisovaného dlhodobého majetku, obstarávacía cena neodpisovaného dlhodobého majetku a hodnota nedokončeného dlhodobého majetku pri jeho predaji so súvzťažným zápisom v prospech príslušných účtov účtovej skupiny 07, 08 pri odpisovanom majetku, v prospech príslušných účtov účtovej skupiny 03 pri neodpisovanom majetku a v prospech účtov 041, 042 pri nedokončenom dlhodobom majetku. Pri predaji neodpisovaného dlhodobého hmotného majetku, ku ktorému je vytvorená opravná položka, účtuje sa na ťarchu účtu 541 iba rozdiel medzi obstarávacou cenou a opravnou položkou.

K zaúčtovanému úbytku predaného majetku v účtovnom ocenení do nákladov na účte 541 musí byť v tom istom účtovnom období zaúčtovaná aj tržba z predaja na účte 641 - Tržba z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku.

Na tento účet sa účtuje zostatková cena zvierat odovzdaných na nutnú porážku, a to aj keď neboli dosiahnuté žiadne tržby.

Neodpisovaný dlhodobý hmotný majetok, ktorý bol nadobudnutý bezodplatne alebo ako inventarizačný prebytok a podľa § 11 ods. 4 a § 21 ods. 2 opatrenia s účinnosťou do 31.12.2005 bol zaúčtovaný na ťarchu účtu majetku, napr. na ťarchu účtu 031 - Pozemky a v prospech účtu 413 - Ostatné kapitálové fondy, sa pri predaji účtuje úbytok tohto majetku v prospech príslušného účtu majetku a na ťarchu účtu 413, nie na ťarchu účtu 541.

Pre účely dane z príjmov sa analytické členenie účtu 541 zabezpečí najmenej v rozsahu § 19 ods. 3 písm. b), e) zákona, t.j. za vymedzený druh majetku, pri ktorom strata z predaja nie je daňovo akceptovaná.

542 - Predaný materiál

§ 68 opatrenia:

(2) Na ťarchu účtu 542 - Predaný materiál sa účtuje v súvislosti s predajom úbytok nakúpeného materiálu v obstarávacej cene alebo materiálu vytvoreného vlastnou činnosťou vo vlastných nákladoch.

K zaúčtovanému úbytku predaného materiálu v účtovnej cene do nákladov na účte 542 musí byť v tom istom účtovnom období zaúčtovaná aj tržba

z predaja materiálu na účte 642 - Tržby z predaja materiálu.

543 - Dary

§ 68 opatrenia:

(3) Na ťarchu účtu 543 - Dary sa účtuje bezodplatné odovzdanie majetku na základe dobrovoľného plnenia účtovnej jednotky. Na tomto účte sa účtuje, napríklad zostatková cena darovaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku vrátane daňovej povinnosti z dôvodu dane z pridanej hodnoty vzťahujúcej sa na bezodplatné plnenie.

Účet 543 je účelovým účtom, na ktorom sa účtujú poskytnuté peňažné dary a nepeňažné (vecné) dary.

Náklady na účte 543 pri vecných daroch sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty, ktorú platitelia dane na základe vyhotoveného dokladu účtujú ako daňovú povinnosť v prospech účtu 343 - Daň z pridanej hodnoty so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 543.

Podľa § 628 Obč. zák. darovacou zmluvou darca niečo bezodplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť, a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatiu veci pri darovaní.

Dary poskytované na základe darovacej zmluvy sa účtujú na ťarchu účtu 543 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 379 - Iné záväzky.

544 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania

545 - Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania

§ 68 opatrenia:

(4) Na ťarchu účtov 544 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania a 545 - Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania sa účtujú najmä uznané sankčné položky na základe príslušných zmlúv, dokladov, bez ohľadu na to, či došlo k platbe alebo nie a odstupné zo zrušenia zmluvy³⁹⁾. Neúčtujú sa tu úroky z omeškania podľa zmluvy o úveroch. Na ťarchu účtu 544 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania sa účtuje kompenzačná platba podľa osobitného predpisu^{39a)}.

Pokuty, penále a úroky z omeškania predstavujú peňažný postih sankčného charakteru, ktorý musí zaplatiť právnická alebo fyzická osoba, ak nedodrží všeobecne záväzný právny predpis, napr. daňové predpisy alebo nesplní zmluvu, ak boli dohodnuté sankcie za neplnenie alebo nedodržanie zmluvných povinností. Účtovanie kompenzačnej platby podľa osobitného predpisu (§ 22 ods. 5 zák. č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach) bolo doplnené s účinnosťou 1.1.2014.

Na ťarchu účtu 544 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania sa účtujú napr. úroky z omeškania za oneskorené plnenie peňažného záväzku voči veriteľovi. Podľa § 369 ods. 1 Obch. zák., ak je dlžník v omeškanií so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatenej sumy úroky

z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe podľa odseku 2.

Ak výška úrokov z omeškania bola dohodnutá v zmluve, účtuje sa o úrokoch na základe zmluvy v časovej a vecnej súvislosti s účtovným obdobím, tzn. ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka dlžník účtuje na ťarchu účtu 544 a v prospech príslušného účtu záväzku a dodávateľ (veriteľ) účtuje v prospech účtu 644 - Zmluvné pokuty, penále a úroky z omeškania a na ťarchu príslušného účtu pohľadávky. Ak sa dodatočne zmení výška úrokov z omeškania dohodnutá v zmluve alebo dodávateľ zruší dohodnuté úroky, účtuje sa zníženie zaúčtovaných úrokov z omeškania u dlžníka v prospech účtu 544 a na ťarchu príslušného účtu záväzku a u dodávateľa (veriteľa) na ťarchu účtu 644 a v prospech príslušného účtu pohľadávky. O znížení úrokov z omeškania sa účtuje v tom účtovnom období, v ktorom došlo k zmene zmluvy.

Ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, účtuje sa o úrokoch z omeškania na základe dokladu (faktúry) vystaveného dodávateľom (veriteľom) v tom účtovnom období, v ktorom dodávateľ úroky z omeškania vyúčtoval v určitej výške.

Úroky z omeškania podľa zmluvy o bankových úveroch sa neučtujú na účte 544, ale na účte 562 - Úroky.

Na ťarchu účtu 544 sa ďalej účtujú zmluvné pokuty za porušenie zmluvných povinností, ktoré strany dojednávajú napr. podľa § 544 a 545 Obč. zák., ako sú pokuty za nedodanie, neodobranie alebo prekročenie dodávok. Účtuje sa na tomto účte aj odstúpné zo zrušenia zmluvy podľa § 355 Obch. zák.

Na účte 545 - Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania sa účtujú sankcie, ktoré nevyplyvajú zo zmluvných vzťahov, napr. pokuty a úroky z omeškania uložené alebo vyrubené správcom dane podľa § 155 a 156 daňového poriadku, pokuty a penále uložené alebo predpísané sociálnou poisťovňou podľa § 239 a 240 zákona o sociálnom poistení, úroky z omeškania a pokuty uložené podľa § 18 a 26 zákona o zdravotnom poistení, pokuty uložené orgánmi štátnej správy, územnej samosprávy, colnými orgánmi a pod. Do nákladov účtovnej jednotky sa účtujú v tom účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na ich úhradu.

Ostatné pokuty, penále a úroky z omeškania sa účtujú na ťarchu účtu 545 a v prospech účtu 379 - Iné záväzky.

546 - Odpis pohľadávky

§ 68 opatrenia:

(5) *Na ťarchu účtu 546 - Odpis pohľadávky sa účtuje odpis pohľadávky pri trvalom upustení od jej vymáhania. Na účte 546 - Odpis pohľadávky sa účtujú aj postúpené pohľadávky z hospodárskej činnosti a odpis pohľadávok podľa osobitného predpisu¹⁶). Pred vyradením pohľadávky z účtovníctva sa zúčtuje vytvorená opravná položka k pohľadávke na ťarchu účtu 391 - Opravné položky k pohľadávkam so súvzťažným zápisom v prospech vecne príslušného účtu pohľadávky.*

Na ťarchu účtu 546 sa účtuje odpis trvale nevymožiteľnej pohľadávky, bez ohľadu na to, z akého dôvodu je pohľadávka nevymožiteľná alebo, ak účtovná jednotka upustí od jej vymáhania.

Postúpenie pohľadávky v účtovníctve postupcu sa účtuje na ťarchu účtu 546 a v prospech účtu pohľadávky, ktorá sa postupuje za odplatu nadobúdateľovi (postupníkovi). Výnos z postúpenej pohľadávky sa účtuje v prospech účtu 646 - Výnosy z odpísaných pohľadávok a na ťarchu účtu 315 - Ostatné pohľadávky a musí sa zaúčtovať v tom účtovnom období, v ktorom vznikol náklad z postúpenia pohľadávky. Na ťarchu účtu 546 sa účtuje u postupníka rozdiel, o ktorý zinkasovaná suma pohľadávky obstaranej postúpením je nižšia ako obstarávacía cena pohľadávky, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 315.

Pri odpise pohľadávky a pri postúpení pohľadávky sa účtuje do nákladov na ťarchu účtu 546 hodnota pohľadávky, na ktorú nie je vytvorená opravná položka.

Pre účely dane z príjmov sa zabezpečí členenie účtu 546 v analytickej evidencii tak, aby poskytovalo podklady pre posúdenie nákladov z odpísaných a postúpených pohľadávok podľa § 19 zákona o dani z príjmov.

547 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam

§ 68 opatrenia:

(6) *Na účte 547 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k pohľadávkam sa účtuje tvorba a zúčtovanie opravnej položky k pohľadávke podľa § 18.*

Tvorba opravných položiek k pohľadávkam, pri ktorých sa opodstatnene predpokladá, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí, k sporným pohľadávkam voči dlžníkom, s ktorými sa vedie spor o ich uznanie sa účtuje na ťarchu účtu 547 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 391 - Opravné položky k pohľadávkam.

Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty pohľadávky, napr. pri uznaní spornej pohľadávky dlžníkom alebo pri inkase rizikovej pohľadávky sa účtuje na ťarchu účtu 391 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 547.

548 - Ostatné náklady na hospodársku činnosť

§ 68 opatrenia:

(7) *Na ťarchu účtu 548 - Ostatné náklady na hospodársku činnosť sa účtujú ostatné položky neúčtované na predchádzajúcich účtoch, ktoré sa týkajú hospodárskej činnosti, napríklad príspevky právnickým osobám, poistenie majetku určeného na prevádzkovú činnosť a iné poistné súvisiace s prevádzkovou činnosťou. Na samostatnom analytickom účte k tomuto účtu sa sledujú rozdiely vyplývajúce zo zníženia regulovaných cien podľa osobitného zákona⁴⁰).*

Na tomto účte sa účtujú najmä

- a) povinné zmluvné poistenie majetku a dobrovoľné poistenie majetku určeného na prevádzkovú činnosť a iné poistné súvisiace s prevádzkovou

- činnosťou (doplnené opatrením s účinnosťou od 1.1.2011),
- b) členské príspevky vyplývajúce z povinného členstva v právnickej osobe, napr. členské príspevky Slovenskej komore audítorov a členské príspevky vyplývajúce z nepovinného členstva v právnickej osobe zriadenej na účel ochrany záujmov platiteľa,
 - c) náhrady zo zodpovednosti za spôsobenú škodu (§ 55 ods. 9 opatrenia),
 - d) náhrada súdnych trov a náhrada právneho zastupovania na základe rozhodnutia súdu,
 - e) trovy exekučného konania podľa § 195 až 199g zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (zmena od 1.4.2017), najmä trovy exekútora, ktorými sú odmena exekútora a náhrada paušálnych výdavkov a nevyhnutných výdavkov spojených s vedením exekučného konania,
 - f) odpis sumy zaúčtovanej na účte 041, 042 pri zrušení prác a trvalom zastavení prác súvisiacich s obstaraním dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku v prípade, ak nejde o škodu (§ 36 ods. 6 a § 68 ods. 8 opatrenia),
 - g) tvorba rezervy, ktorá sa týka viacerých nákladových druhov alebo ak na nákladový druh nie je ustanovený nákladový účet (§ 19 ods. 8 opatrenia),
 - h) paušálne náhrady vyplácané zamestnancom za pranie, čistenie a udržiavanie pracovného oblečenia a ochranných pracovných prostriedkov,
 - i) rozdiely z pomerného odpočítania dane z pridanej hodnoty podľa § 50 zákona o DPH za kalendárny alebo hospodársky rok, daň z pridanej hodnoty pri zmene účelu použitia majetku podľa § 54 a pri zrušení registrácie podľa § 81 zák. o DPH (§ 52 ods. 8 opatrenia), okrem dane vzťahujúcej sa na dlhodobý majetok ,
 - j) povinnosť platiť daň z pridanej hodnoty vzťahujúca sa k obdobiu, v ktorom účtovná jednotka mala byť platiteľom dane podľa § 78 ods. 9 zák. o DPH (§ 52 ods. 9 opatrenia),
 - k) daň z pridanej hodnoty zaplatená v členskom štáte EÚ, v ktorom jej boli dodané tovary a služby,
 - l) povinnosť vrátenia poskytnutej dotácie a zníženie nároku na dotáciu z dôvodu jej spresnenia na základe získaných nových skutočností, ak suma prevyší hodnotu dotácie na účte 384 - Výnosy budúcich období (§ 52a opatrenia),
 - m) náklady súvisiace so zrušením pracovnej cesty, napr. stornovacie poplatky za vrátenie cestovného lístka, za rezervovanie ubytovania,
 - n) náhrada škody Sociálnej poisťovni podľa § 238 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku zavinenia treťou osobou,
 - o) úbytok majetku pri predaji podniku alebo jeho časti podľa § 27 opatrenia,
 - p) paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky veriteľa podľa § 369c Obch. zák.,

- r) poskytnuté sponzorské na základe zmluvy o sponzorstve v športe (§ 52b ods. 5 opatrenia s účinnosťou od 1.1.2016),
- s) rozdiely zo zaokrúhľovania.

549 - Manká a škody

§ 68 opatrenia:

(8) Na ťarchu účtu 549 - Manká a škody sa účtujú manká a škody na dlhodobom majetku, manko a škoda na nakúpených zásobách ako aj manko a škoda na zásobách vlastnej výroby. Ak sa rozhodne o zrušení prác na príprave alebo rozostavaní obstarávaného dlhodobého majetku (zmarené investície), sumy vzťahujúce sa na tento účtovný prípad a účtované na účte 041 - Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku a na účte 042 - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku sa odpíšu na ťarchu účtu 549 - Manká a škody, a to v deň rozhodnutia o zrušení prác na obstarávaní dlhodobého majetku, ak ide o škodu. V ostatných prípadoch sa zaúčtujú na účte 548 - Ostatné náklady na hospodársku činnosť. Na tomto účte sa neúčtuje úbytok zásob do výšky stanovenej normy prirodzených úbytkov. Tie sa účtujú podľa charakteru na ťarchu účtu 501 - Spotreba materiálu, 504 - Predaný tovar alebo na ťarchu príslušného účtu účtovej skupiny 61 - Zmena stavu vnútroorganizačných zásob. Nutné porážky zvierat sa účtujú ako predaj zvierat, a to aj, ak nie sú dosiahnuté tržby.

Podľa § 30 ods. 5 zákona, mankom je inventarizačný rozdiel, ak zistený skutočný stav majetku je nižší ako stav v účtovníctve a ak ho nemožno preukázať účtovným záznamom.

Za manká sa nepovažujú a neúčtujú na účte 549

- a) úbytky zásob vznikajúce vo výrobnom, zásobovacom a odbytovom procese do výšky stanovených noriem prirodzených úbytkov,
- b) stratné v maloobchodnom predaji tovaru do výšky stanovených noriem stratného.

Normy prirodzených úbytkov zásob a stratného v maloobchodnom predaji tovaru si účtovné jednotky stanovujú vnútorným predpisom na základe vlastného zisťovania a ekonomického odôvodnenia, napr. percentom z predaja, spotreby, doby (dĺžky) skladovania. Úbytky na zásobách vrátane stratného v maloobchode do výšky stanovených noriem sú súčasťou spotreby a predaja zásob.

Na ťarchu účtu 549 sa účtujú manká na dlhodobom nehmotnom a hmotnom majetku, na zásobách ako aj úbytky zásob, ktoré prevýšili stanovené normy prirodzených úbytkov zásob a stratného.

Na ťarchu účtu 549 sa účtujú okrem mánk aj škody na dlhodobom nehmotnom a hmotnom majetku a na zásobách, ak došlo k úplnému zničeniu, neodstrániteľnému poškodeniu, odcudzeniu alebo strate dlhodobého majetku a zásob. Podľa § 26 ods. 6 zákona škodou na majetku sa rozumie neodstrániteľné poškodenie, zničenie, odcudzenie alebo strata majetku.

Za škodu sa nepovažuje a neúčtuje na účte 549 poškodenie majetku, ktoré sa dá odstrániť opravou. V takom prípade sa účtuje o nákladoch na opravu.

Za škodu sa tiež nepovažuje preukázaný nezavinený úhyn alebo nutná porážka zvierat základného stáda, ťažných a športových koní ako aj nezavinený

úhyn mladých zvierat a zvierat vo výkrme.

S účinnosťou od 31.12.2014 sa na tomto účte účtujú škody na majetku v dôsledku živelných pohrôm a iných výnimočných udalostí.

§ 69

55 - Odpisy a opravné položky k dlhodobému majetku

(1) V tejto účtovej skupine sa účtujú náklady súvisiace s hospodárskou činnosťou, ktoré sa neúčtujú na účtoch účtových skupín 50 až 54.

551 - Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku

§ 69 opatrenia:

(2) Na ťarchu účtu 551 - Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku sa účtujú

a) odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku,

b) zostatková cena dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku pri jeho vyradení z používania z dôvodu likvidácie tohto majetku; okrem likvidácie z dôvodu škody, vyradenia z dôvodu predaja, darovania alebo iných podobných dôvodov.

Na účte 551, tak ako to vyplýva z náplne účtu, sa účtujú účtovné odpisy podľa odpisového plánu zostaveného účtovnou jednotkou v súlade s § 28 zákona a § 20 opatrenia.

Na účte 551 sa účtuje tiež zostatková cena dlhodobého majetku pri jeho vyradení v dôsledku fyzického opotrebenia, technického a morálneho zastarania a pri prevode podľa osobitných predpisov.

V analytickej evidencii k účtu 551 sa oddelene sledujú odpisy a oddelene zostatková cena majetku pri jeho vyradení.

553 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku

§ 69 opatrenia:

(3) Na ťarchu účtu 553 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku sa účtuje tvorba opravnej položky k dlhodobému nehmotnému majetku a k dlhodobému hmotnému majetku. Na ťarchu tohto účtu sa účtuje aj tvorba opravnej položky k obstarávanému dlhodobému nehmotnému majetku, k obstarávanému dlhodobému hmotnému majetku a k poskytnutým preddavkom na dlhodobý nehmotný majetok a dlhodobý hmotný majetok. Zúčtovanie opravných položiek z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty dlhodobého nehmotného majetku, dlhodobého hmotného majetku, obstarávaného dlhodobého nehmotného majetku, obstarávaného dlhodobého hmotného majetku a poskytnutých preddavkov na dlhodobý nehmotný majetok

a dlhodobý hmotný majetok, sa účtuje v zaniknutej sume v prospech účtu 553 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k dlhodobému majetku.

Tvorba opravných položiek k dlhodobému nehmotnému a dlhodobému hmotnému majetku sa účtuje podľa § 18 opatrenia na ťarchu účtu 553 so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu účtovej skupiny 09, a to účtu 091 - Opravná položka k dlhodobému nehmotnému majetku, 092 - Opravná položka k dlhodobému hmotnému majetku, 093 - Opravná položka k nedokončenému dlhodobému nehmotnému majetku, 094 - Opravná položka k nedokončenému dlhodobému hmotnému majetku a 095 - Opravná položka k poskytnutým preddavkom.

Zúčtovanie opravných položiek z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku, obstarania dlhodobého nehmotného a dlhodobého hmotného majetku a poskytnutých preddavkov na dlhodobý nehmotný a dlhodobý hmotný majetok sa účtuje v zaniknutej sume v prospech účtu 553 so súvzťažným zápisom na ťarchu príslušného účtu účtovej skupiny 09, a to účtu 091, 092, 093, 094 a 095.

555 - Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období

§ 69 opatrenia:

(4) Na ťarchu účtu 555 - Zúčtovanie komplexných nákladov budúcich období sa zúčtujú položky komplexných nákladov, ktoré vecne súvisia s bežným účtovným obdobím, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 382 - Komplexné náklady budúcich období.

Účet 555 slúži na zúčtovanie nákladov budúcich období aktivovaných na účte 382 do nákladov bežného účtovného obdobia.

557 - Zúčtovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku

§ 69 opatrenia:

(5) Na ťarchu účtu 557 - Zúčtovanie oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku sa účtujú sumy vyjadrujúce postupné umorovanie opravnej položky k nadobudnutému majetku so súvzťažným zápisom v prospech účtu 098 - Oprávky k opravnej položke k nadobudnutému majetku.

Účtuje sa tu tiež jednorazový odpis opravnej položky v prípade predaja alebo vkladu celého súboru majetku, alebo odpis pomernej časti opravnej položky, v prípade predaja alebo vkladu časti nadobudnutého majetku, ku ktorému sa opravná položka vzťahuje.

Podrobnejšie o účtovaní opravnej položky k nadobudnutému majetku je uvedené pri účtoch 097 a 098. Počnúc rokom 2003 sa nové opravné položky k nadobudnutému majetku na účte 097 už neúčtujú (§ 86 ods. 2 opatrenia). Doodpisujú sa už iba tie opravné položky, ktoré vznikli pred rokom 2003, a to rovnomerne počas 15 rokov od nadobudnutia majetku.

§ 70

56 - Finančné náklady

561 - Predané cenné papiere a podiely

(1) Na účte 561 - Predané cenné papiere a podiely sa účtuje úbytok cenných papierov a podielov so súvzťažnými zápismi na účtoch účtových skupín 06 - Dlhodobý finančný majetok a 25 - Krátkodobý finančný majetok pri ich predaji. Ak ide o predaj dlhových cenných papierov, účtuje sa ku dňu ich predaja doučtovanie alikvotného výnosu.

Podľa § 25 ods. 5 zákona možno pre ocenenie úbytku cenných papierov pri ich predaji použiť ocenenie váženým aritmetickým priemerom alebo spôsobom, pri ktorom sa prvá cena pre ocenenie prírastku cenných papierov použije ako prvá cena pre ocenenie ich úbytku. Obidva spôsoby možno uplatniť len v rámci rovnakého druhu cenného papiera, ak sú od rovnakého emitenta a znejú na rovnakú menu.

K zaúčtovanému úbytku predaných cenných papierov, podielov a ostatného dlhodobého finančného majetku hmotnej povahy do nákladov na účte 561 musí byť v tom istom účtovnom období zaúčtovaná aj tržba z predaja na účte 661 - Tržby z predaja cenných papierov a podielov.

Pre účely dane z príjmov sa zabezpečí k účtu 561 analytická evidencia podľa § 19 zákona o dani z príjmov minimálne v členení na predané

- a) cenné papiere, okrem dlhopisov a zmeniek,
- b) dlhopisy,
- c) podiely v obchodných spoločnostiach a družstvách,
- d) zmenky, o ktorých sa účtuje ako o cenných papieroch,
- e) pozemky a umelecké diela považované za dlhodobý finančný majetok.

562 - Úroky

§ 70 opatrenia:

(2) Na ťarchu účtu 562 - Úroky sa účtuje platobná povinnosť z dôvodu úrokov voči bankám, dodávateľom, pri pôžičkách, finančných operáciách, napríklad eskontu cenných papierov.

Na účte 562, tak ako to vyplýva z náplne účtu, sa účtuje platobná povinnosť úrokov voči bankám, dodávateľom, z poskytnutých pôžičiek a finančných operácií, a to v časovej a vecnej súvislosti s účtovným obdobím. Neúčtujú sa tu úroky z omeškania okrem úrokov z omeškania z bankových úverov, ktoré podľa zmluvy o úveroch sú súčasťou úrokov platených bankám účtovaných na účte 562.

Podľa § 35 ods. 2 písm. h) opatrenia účtujú sa na účte 562 úroky z úverov poskytnutých na financovanie obstaraného dlhodobého hmotného majetku, ak sa do času uvedenia tohto majetku do užívania nerozhodne, že budú tvoriť súčasť

obstarávacej ceny a účtovať na účte 042.

563 - Kurzové straty

§ 70 opatrenia:

(3) Na ťarchu účtu 563 - Kurzové straty sa účtujú kurzové straty podľa § 24.

Podľa § 24 opatrenia kurzové rozdiely vznikajúce v účtovníctve z pohľadávok a záväzkov, cenných papierov a podielov, derivátov, cenín a peňažných prostriedkov vrátane opravných položiek a rezerv vyjadrených v cudzej mene sa účtujú

1. ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu

- a) na účtoch pohľadávok z dôvodu inkasa pohľadávky, postúpenia pohľadávky, vkladu pohľadávky do základného imania, vzájomného započítania pohľadávky alebo vyrovnania pohľadávky iným spôsobom a na účte príjmov budúcich období z dôvodu ich inkasa, so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 563, ak vzniknutý rozdiel je kurzová strata,
- b) na účtoch záväzkov vrátane bankových úverov a finančných výpomoci z dôvodu platby záväzku a na účte výdavkov budúcich období z dôvodu ich úhrady, so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 563, ak vzniknutý rozdiel je kurzová strata,
- c) na účtoch dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku z dôvodu predaja dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 563, ak vzniknutý rozdiel je kurzová strata.

2. ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka

- a) na účtoch pohľadávok, záväzkov vrátane úverov a finančných výpomocí, peňažných prostriedkov v hotovosti a cenín, peňažných prostriedkov na bankových účtoch a peňažných prostriedkov na ceste, príjmov budúcich období a výdavkov budúcich období, a to z dôvodu ich ocenenia referenčným výmenným kurzom vyhláseným ECB alebo NBS v deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 563, ak vzniknutý rozdiel je kurzová strata,
- b) na účtoch opravných položiek k pohľadávkam a na účtoch rezerv z dôvodu ich ocenenia referenčným výmenným kurzom vyhláseným ECB alebo NBS v deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 563, ak vzniknutý rozdiel je kurzová strata,
- c) kurzové rozdiely z ocenenia cenných papierov, podielov a derivátov, ktoré podľa § 24 ods. 5 a 6 opatrenia sú súčasťou ich ocenenia reálnou hodnotou alebo ocenenia metódou vlastného imania, sa účtujú rovnakým spôsobom ako sa účtuje zmena ich hodnoty, a to do výnosov alebo do nákladov alebo na účte 414 - Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov.

Kurzové rozdiely ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu nevznikajú

- a) na účte záväzku u dlžníka pri zmene veriteľa a na účte pohľadávky u veriteľa, ak za dlžníka prevzala plnenie iná osoba,
- b) na účte 353 pri splácaní peňažných vkladov spoločníkmi a členmi do spoločnosti a do družstva,
- c) na účtoch 051, 052, 053, 314, 335, 324 a 475 pri zúčtovaní poskytnutých a prijatých preddavkov,
- d) na účte 381 pri zúčtovaní nákladov budúcich období a na účte 384 pri zúčtovaní výnosov budúcich období,
- e) na účte 326 pri zmene nevyfakturovanej dodávky na záväzok voči dodávateľovi a na účte 315 pri zmene nevyfakturovanej pohľadávky na pohľadávku voči odberateľovi,
- f) na účtoch opravných položiek pri ich zúčtovaní a na účtoch rezerv pri ich použití alebo zrušení.

Kurzové rozdiely ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka nevznikajú

- a) z poskytnutých a prijatých preddavkov na účtoch 051, 052, 053, 314, 335, 324 a 475, pri ktorých sa ocenenie v eurách podľa § 24 ods. 9 zákona nemení,
- b) z nákladov budúcich období na účte 381 a výnosov budúcich období na účte 384, pri ktorých sa ocenenie v eurách podľa § 24 ods. 3 opatrenia nemení,
- c) z nevyfakturovaných dodávok na účte 326 a nevyfakturovaných pohľadávok na účte 315, pri ktorých sa ocenenie v eurách podľa § 24 ods. 3 opatrenia nemení.

Pre účely dane z príjmov, ak účtovná jednotka uplatňuje § 17 ods. 17 zákona o dani z príjmov, kurzové straty z ocenenia pohľadávok a záväzkov ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa sledujú samostatne na analytických účtoch.

564 - Náklady na precenenie cenných papierov

§ 70 opatrenia:

(4) Na ťarchu účtu 564 - Náklady na precenenie cenných papierov a účtu 566 - Náklady na finančný majetok sa účtuje podľa § 14.

Na ťarchu účtu 564 podľa § 14 ods. 8 opatrenia sa účtuje zníženie reálnej hodnoty majetkových cenných papierov určených na obchodovanie so súvzťažným zápisom v prospech účtu 251 - Majetkové cenné papiere na obchodovanie. Súčasťou nákladov na precenenie cenných papierov a podielov podľa § 24 ods. 5 opatrenia sú aj kurzové rozdiely z ocenenia cenných papierov a podielov znejúcich na cudziu menu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

565 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku

§ 70 opatrenia:

(5) Na ťarchu účtu 565 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku sa účtuje tvorba opravnej položky k dlhodobému finančnému majetku a krátkodobému finančnému majetku, k obstarávanému finančnému majetku a k poskytnutým preddavkom na finančný majetok. Zúčtovanie opravnej položky z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty finančného majetku sa účtuje v zaniknutej sume v prospech účtu 565 - Tvorba a zúčtovanie opravných položiek k finančnému majetku.

Tvorba opravných položiek v súlade s § 18 opatrenia k finančnému majetku sa účtuje na ťarchu účtu 565 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 096 - Opravné položky k dlhodobému finančnému majetku alebo účtu 291 - Opravné položky ku krátkodobému finančnému majetku. Tvorba opravnej položky k dlhodobému finančnému majetku (k účtom 061, 062), ktorého hodnota sa oceňuje metódou vlastného imania sa účtuje, ak predpokladané budúce ekonomické úžitky z tohto majetku sú nižšie, ako je hodnota tohto majetku ocenená metódou vlastného imania.

Zúčtovanie opravných položiek z dôvodu úplného alebo čiastočného zániku opodstatneného predpokladu trvania zníženia hodnoty dlhodobého finančného majetku a krátkodobého finančného majetku sa účtuje v zaniknutej sume na ťarchu účtu 096 alebo účtu 291 so súvzťažným zápisom v prospech účtu 565.

566 - Náklady na krátkodobý finančný majetok

Na ťarchu účtu 566 sa účtuje podľa § 14 ods. 9 opatrenia pri dlhových cenných papieroch určených na obchodovanie, zníženie menovitej hodnoty kupónových dlhopisov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 253 - Dlhové cenné papiere na obchodovanie.

Na ťarchu účtu 566 sa účtuje podľa § 14 ods. 15 opatrenia pri dlhových cenných papieroch držaných do doby splatnosti, rozdiel medzi obstarávacou cenou bez kupónu a menovitou hodnotou, a to v časovej a vecnej súvislosti s účtovným obdobím, so súvzťažným zápisom v prospech analytického účtu k účtu 256 - Dlhové cenné papiere so splatnosťou do jedného roka držané do splatnosti.

567 - Náklady na derivátové operácie

§ 70 opatrenia:

(6) Na ťarchu účtu 567 - Náklady na derivátové operácie sa účtuje podľa § 16.

Na ťarchu účtu 567 - Náklady na derivátové operácie sa účtuje zmena reálnej hodnoty derivátov určených na obchodovanie na tuzemskej a zahraničnej burze alebo inom verejnom trhu ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka so súvzťažným zápisom v prospech účtov 373, 376, 377.

Na ťarchu účtu 567 sa ďalej účtuje

1) ak bude uplatnená nakúpená predajná opcia, opčná prémie sa účtuje

- so súvzťažným zápisom v prospech účtu 376 - Nakúpené opcie,
- 2) ak sa neuplatní nakúpená kúpna opcia, opčná prémia sa účtuje so súvzťažným zápisom v prospech účtu 376 - Nakúpené opcie,
 - 3) ak sa neuplatní nakúpená predajná opcia, opčná prémia sa účtuje so súvzťažným zápisom v prospech účtu 376 - Nakúpené opcie.

Pri menových derivátoch, ak ide o výmenu cudzej meny za menu euro, sa na ťarchu tohto účtu účtuje rozdiel medzi ocenením úbytku cudzej meny v eurách a sumou prijatou v mene euro, za ktorú bola cudzia mena vymenená, ak je nižšia.

568 - Ostatné finančné náklady

§ 70 opatrenia:

(7) Na ťarchu účtu 568 - Ostatné finančné náklady sa účtujú náklady peňažného styku, napríklad bankové výdavky, poisťné, náklady súvisiace so získaním bankových záruk a podobné bankové výdavky, ako aj depozitné poplatky okrem prípadov, ak sú súčasťou obstarávacej ceny majetku.

Do finančných nákladov na ťarchu účtu 568 sa zúčtuje podľa § 86g ods. 1 opatrenia aktívny oceňovací rozdiel z kapitálových účastí pri predaji cenných papierov a podielov alebo pri inom úbytku, napr. pri likvidácii obchodnej spoločnosti alebo družstva so súvzťažným zápisom v prospech účtu 415, a to pri oceňovacích rozdieloch vzniknutých do 31.12.2009.

S účinnosťou od 1.1.2010 podľa § 27a opatrenia, na ťarchu účtu 568 sa účtuje u vkladateľa nepeňažného vkladu záporný rozdiel medzi uznanou hodnotou vkladu a účtovnou hodnotou vkladaneho majetku alebo záporný rozdiel medzi uznanou hodnotou vkladu a účtovnou hodnotou vkladánych jednotlivých zložiek majetku a záväzkov, ak ide o vklad podniku alebo časti podniku, so súvzťažným zápisom v prospech účtu 367 - Záväzky z upísaných a nesplatených cenných papierov a vkladov.

S účinnosťou od 1.1.2010 sa na ťarchu účtu 568 účtuje zníženie hodnoty podielových cenných papierov (akcií) a podielov pri znižovaní základného imania spoločnosti alebo družstva so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu 061, 062, 063. Do 31.12.2009 sa toto zníženie účtovalo podľa § 59 ods. 8 opatrenia na ťarchu účtu 415 - Oceňovacie rozdiely z kapitálových účastí.

Na tento účet sa účtujú náklady na služby poskytované obchodníkmi s cennými papiermi a burzami, pokiaľ nie sú súčasťou obstarávacej ceny nakúpených cenných papierov a podielov.

Pri výmene cudzej meny za menu euro, sa na ťarchu tohto účtu účtuje rozdiel medzi ocenením úbytku cudzej meny v eurách a sumou prijatou v mene euro, za ktorú bola cudzia mena vymenená, ak je nižšia. Pri menových derivátoch sa vzniknutý rozdiel účtuje na ťarchu účtu 567 - Náklady na derivátové operácie.

569 - Manká a škody na finančnom majetku

Na ťarchu účtu 569 sa účtujú manká a škody na dlhodobom finančnom

majetku, peniazoch v hotovosti, ceninách a krátkodobom finančnom majetku so súvzťažným zápisom v prospech vecne príslušného účtu finančného majetku, napr. v prospech účtu 211, ak ide o škodu v dôsledku odcudzenia pokladničnej hotovosti neznámym páchatelom.

Na ťarchu účtu 569 sa neúčtuje schodok (manko) peňazí v hotovosti a cenín, ktorý sa účtuje ako pohľadávka voči hmotne zodpovednej osobe a tiež sa neúčtujú chýbajúce cenné papiere, ktoré do ukončenia umorovacieho konania sa vedú na analytickom účte „Cenné papiere v umorovacom konaní“.

§ 71

(Zrušený od 1.1.2007)

§ 72

(Zrušený od 31.12.2014)

§ 73

59 - Dane z príjmov a prevodové účty

V účtovej skupine 59 sa účtuje o splatnej dani z príjmov, odloženej dani z príjmov, dodatočných odvodoch dane z príjmov a o prevode podielu na výsledku hospodárenia spoločníkom vo verejnej obchodnej spoločnosti a komplementárom v komanditnej spoločnosti.

Vybrané z § 10 opatrenia:

(1) Daň z príjmov je súčasťou nákladov účtovnej jednotky a účtuje sa na účtoch účtovej skupiny 59 - Dane z príjmov a prevodové účty.

(2) Pri dani z príjmov sa osobitne účtuje

a) daň z príjmov splatná za bežné účtovné obdobie a zdaňovacie obdobie (ďalej len „splatná daň z príjmov“),

b) daň z príjmov odložená do budúcich účtovných období a zdaňovacích období (ďalej len „odložená daň z príjmov“).

591 - Splatná daň z príjmov (zmena od 31.12.2014)

§ 73 opatrenia:

(1) Výška splatnej dane z príjmov pri uzavretí účtovných kníh sa účtuje na ťarchu účtu 591 - Splatná daň z príjmov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 341 - Daň z príjmov.

Vybrané z § 10 opatrenia:

(3) Zo základu dane z príjmov a sadzby ustanovenej osobitným predpisom⁴⁾ sa na účely účtovania dane z príjmov vypočíta splatná daň z príjmov. Splatná daň z príjmov sa účtuje na ťarchu účtu 591 - Splatná daň z príjmov a v prospech účtu 341 - Daň z príjmov.

Splatná daň sa účtuje vo výške uvedenej v daňovom priznaní k dani z príjmov právnickej osoby, súčasťou ktorej je aj daňová licencia.

Daňová licencia právnickej osoby (s účinnosťou od 1.1.2018 bola zrušená zákonom č. 341/2016 Z.z.)

Daňová licencia podľa § 46b zákona o dani z príjmov (od 1.1.2014) je minimálna daň, ktorú platí daňovník za každé zdaňovacie obdobie, za ktoré daňová povinnosť vypočítaná v daňovom priznaní je nižšia ako výška daňovej licencie ustanovenej pre daňovníka, alebo ak daňovník vykázal daňovú stratu, okrem tých daňovníkov, ktorí daňovú licenciu neplatia.

Daňovú licenciu alebo kladný rozdiel medzi daňovou licenciou a daňou vypočítanou v daňovom priznaní, ktorú možno započítať na daňovú povinnosť v troch bezprostredne po sebe nasledujúcich zdaňovacích obdobiach, nasledujúcich po zdaňovacom období, za ktoré bola daňová licencia zaplatená, sa sleduje v podsúvahovej evidencii alebo v operatívnej evidencii.

O zápočte daňovej licencie alebo kladného rozdielu medzi daňovou licenciou a daňou vypočítanou v daňovom priznaní sa na účtoch hlavnej knihy neúčtuje. Pre účely dane sa výška uplatneného zápočtu sleduje v podsúvahovej alebo operatívnej evidencii.

Daň z príjmov vyberaná zrážkou účtovaná na účte 591

Daň z príjmov vyberaná zrážkou podľa § 43 ods. 3 písm. a), b) zákona o dani z príjmov, najmä daň vyberaná z úrokov alebo iných výnosov plynúcich z peňažných prostriedkov bežných účtov a vkladových účtov, výnosov z vkladových certifikátov, depozitných certifikátov a z vkladových listov, ktorá s účinnosťou od 1.1.2011 sa nepovažuje za preddavok dane, sa účtuje na účte samostatného analytického účtu k účtu 591 - Splatná daň z príjmov so súvzťažným zápisom v prospech bankového účtu. Vybraním dane sa daňová povinnosť považuje za splnenú. Daňovník takéto už zdanené príjmy vylúči v daňovom priznaní zo zdanenia.

Daň z príjmov vyberaná zrážkou z peňažného a nepeňažného plnenia, poskytovaného poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti držiteľom, sa účtuje na účte 591 a v prospech bankového účtu.

Daň z príjmov platená v zahraničí účtovaná na účte 591

Na účte 591 sa okrem splatnej dane platenej na Slovensku, účtuje aj daň z príjmov plynúcich účtovnej jednotke zo zdrojov v zahraničí, ak táto daň bola vybraná zrážkou alebo je platená organizačnou zložkou (stálou prevádzkarňou) zriadenou v zahraničí. Pri príjmoch plynúcich účtovnej jednotke zo štátu, s ktorým Slovenská republika má uzavretú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia, postupuje sa podľa § 45 zákona o dani z príjmov.

Daň z príjmov podliehajúcich zdaneniu v zahraničí, ktorá bola vybraná zrážkou, sa účtuje na účte samostatného analytického účtu k účtu 591 - Splatná daň z príjmov so súvzťažným zápisom v prospech príslušného účtu pohľadávok, napr. účtu 311 - Odberatelia.

Účtovná jednotka, ktorá má zriadenú organizačnú zložku na území iného štátu, účtuje daň z príjmov organizačnej zložky platenú v zahraničí na ťarchu samostatného analytického účtu k účtu 591 so súvzťažným zápisom v prospech samostatného analytického účtu k účtu 341 podľa registrácie daňovníka na území iného štátu.

592 - Odložená daň z príjmov (zmena od 31.12.2014)

§ 73 opatrenia:

(2) Výška odloženej dane z príjmov sa účtuje podľa § 10 na účet 592 - Odložená daň z príjmov so súvzťažným zápisom v prospech účtu alebo na ťarchu účtu 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka.

Vybrané z § 10 opatrenia:

(4) Účtovanie o odloženej dani z príjmov sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť podľa § 19 zákona. V ostatných účtovných jednotkách sa o odloženej dani z príjmov môže účtovať podľa rozhodnutia účtovnej jednotky. V účtovníctve účtovnej jednotky, ktorej zanikla povinnosť účtovať o odloženej dani z príjmov a neúčtuje o odloženej dani z príjmov, odložená daň z príjmov účtovaná na účte 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka sa odúčtuje opačným účtovným zápisom ako sa účtovala jej tvorba, a to so súvzťažným zápisom na účet 414 - Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov alebo na účet 428 - Nerozdelený zisk minulých rokov alebo na účet 429 - Neuhradená strata minulých rokov, ak sa tvorba účtovala na účte 592 - Odložená daň z príjmov. V účtovníctve mikro účtovnej jednotky sa o odloženej dani z príjmov neúčtuje.

Poznámka: Postup v účtovníctve účtovnej jednotky, ktorej zanikla povinnosť účtovať o odloženej dani z príjmov bol doplnený v ods. 4 s účinnosťou 1.1.2014.

(5) Odložená daň z príjmov sa účtuje pri

- a) dočasných rozdieloch medzi účtovnou hodnotou majetku a účtovnou hodnotou záväzkov vykázanou v súvahe a ich daňovou základňou,
- b) možnosti umorovať daňovú stratu v budúcnosti, pod ktorou sa rozumie možnosť odpočítať daňovú stratu od základu dane v budúcnosti,
- c) možnosti previesť nevyužitú daňovú odpočty a iné daňové nároky do budúcich období.

(6) Daňovou základňou na účely účtovania o odloženej dani z príjmov je hodnota majetku a hodnota záväzku zistená podľa osobitného predpisu⁴).

(7) Dočasné rozdiely medzi účtovnou hodnotou majetku a účtovnou hodnotou záväzkov a ich daňovou základňou sú najmä

a) zdaniteľné dočasné rozdiely, ktoré v budúcich účtovných obdobiach budú tvoriť zdaniteľné sumy pri určovaní základu dane z príjmov, najmä

1. účtovná hodnota dlhodobého hmotného majetku je vyššia než je jeho daňová základňa, napríklad účtovná zostatková cena dlhodobého hmotného majetku je vyššia než je jeho zostatková cena podľa osobitného predpisu⁴),
2. účtovná hodnota pohľadávky je vyššia než je jej daňová základňa, napríklad pohľadávka z úrokov, ktoré budú zdanené až po ich inkase,

b) odpočítateľné dočasné rozdiely, ktoré v budúcich účtovných obdobiach budú tvoriť odpočítateľné sumy pri určovaní základu dane z príjmov, najmä

1. účtovná hodnota dlhodobého hmotného majetku je nižšia než je jeho daňová základňa, napríklad účtovná zostatková cena dlhodobého hmotného majetku je nižšia než je jeho zostatková cena podľa osobitného predpisu⁴),
2. účtovná hodnota pohľadávky je nižšia než je jej daňová základňa, napríklad bola vytvorená opravná položka k pohľadávkam a tento rozdiel medzi účtovnou hodnotou a daňovou základňou pohľadávky bude v budúcnosti daňovo uznaný,
3. účtovná hodnota zásob je nižšia než je ich daňová základňa, napríklad bola vytvorená opravná položka k zásobám a tento rozdiel medzi účtovnou hodnotou a daňovou základňou zásob bude v budúcnosti daňovo uznaný,
4. účtovná hodnota záväzku je vyššia než je jeho daňová základňa, napríklad záväzky daňovo uznané až po ich zaplatení.

(8) Odložená daňová pohľadávka sa vzťahuje na

- a) odpočítateľné dočasné rozdiely,
- b) možnosť umorovať daňovú stratu v budúcnosti, ktorou sa rozumie možnosť odpočítať daňovú stratu od základu dane v budúcnosti,
- c) možnosť previesť nevyužitú daňovú odpočty a iné daňové nároky do budúcich období.

(9) Odložený daňový záväzok sa vzťahuje na zdaniteľné dočasné rozdiely.

(10) Účtovanie o odloženej dani sa nevzťahuje na goodwill alebo záporný goodwill pri jeho prvotnom zaúčtovaní. Účtovanie o odloženej dani sa vzťahuje na dočasný rozdiel ku goodwillu alebo zápornému goodwillu, ktorý vznikol po jeho prvotnom zaúčtovaní, napríklad z dôvodu rôznych daňových odpisov a účtovných odpisov, ak pri prvotnom účtovaní goodwillu alebo záporného goodwillu nevznikol dočasný rozdiel.

(11) O odloženej daňovej pohľadávke sa účtuje len vtedy, ak je pravdepodobné, že základ dane, voči ktorému bude možné vyrovnat' sumy uvedené v odseku 8, je dosiahnuteľný. Za dosiahnuteľný sa považuje, ak voči tomu istému daňovému úradu a u toho istého daňovníka existujú dostatočné zdaniteľné dočasné rozdiely, ktorých krytie sa v budúcnosti očakáva

a) v rovnakom období ako očakávané krytie odpočítateľných dočasných rozdielov alebo

b) v obdobiach, v ktorých môže byť umorená daňová strata, ku ktorej sa táto odložená daňová pohľadávka vzťahuje.

(12) Ak u toho istého daňovníka a voči tomu istému daňovému úradu nie sú dostatočné zdaniteľné rozdiely, o odloženej daňovej pohľadávke sa účtuje len vtedy, ak je pravdepodobné, že sa dosiahne dostatočný základ dane z príjmov u toho istého daňovníka a voči tomu istému daňovému úradu v tom období, v ktorom sú odpočítateľné dočasné rozdiely kryté, alebo v ktorých môže byť daňová strata umorená.

(13) Odložené daňové pohľadávky, o ktorých sa doteraz neúčtovalo, sa posudzujú ku dňu, ku ktorému sa zostaví účtovná závierka a

a) preveruje sa účtovná hodnota odloženej daňovej pohľadávky a ak je nepravdepodobné, že v budúcich účtovných obdobiach bude dosiahnutý dostatočný základ dane z príjmov, ktorý by umožnil vyrovnanie časti alebo celej odloženej daňovej pohľadávky, účtovná hodnota odloženej daňovej pohľadávky sa znižuje; účtovná hodnota odloženej daňovej pohľadávky sa znižuje v tej výške, v akej už nie je pravdepodobné, že bude dosiahnutý dostatočný základ dane z príjmov, aby sa mohla využiť odložená daňová pohľadávka, pričom táto sa zruší v tej výške, v akej nie je pravdepodobné, že bude dosiahnutý základ dane z príjmov,

b) o odloženej daňovej pohľadávke, o ktorej sa doposiaľ neúčtovalo, sa účtuje v takej sume, v akej je pravdepodobné, že budúci základ dane z príjmov umožní jej vyrovnanie, napríklad skvalitnenie podnikateľskej činnosti účtovnej jednotky jej umožní dosiahnuť v budúcnosti dostatočný základ dane z príjmov, aby splnila kritériá pre účtovanie o odloženej daňovej pohľadávke.

(14) Na účely účtovania pri výpočte odloženej daňovej pohľadávky a odloženom daňovom záväzku sa použijú sadzby dane z príjmov, u ktorých sa predpokladá, že budú platiť v tom období, v ktorom bude odložená daňová pohľadávka vyrovnaná alebo odložený daňový záväzok uplatnený. Ak táto sadzba dane z príjmov nie je známa, použije sa sadzba dane z príjmov platná v nasledujúcom účtovnom období.

(15) O odloženom daňovom záväzku sa účtuje na ťarchu účtu 592 - Odložená daň z príjmov so súvzťažným zápisom v prospech účtu 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka. O odloženej daňovej pohľadávke sa účtuje v prospech účtu 592 - Odložená daň z príjmov so súvzťažným zápisom na ťarchu účtu 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka. Odložená daňová pohľadávka a odložený daňový záväzok vznikajúce v súvislosti s určitým účtovným prípadom, sa účtujú v závislosti od toho, ako sa účtuje účtovný prípad. Pri účtovných prípadoch, ktoré sa neúčtujú ako náklad alebo výnos, ale priamo v prospech alebo na ťarchu účtov vlastného imania, napríklad na účte 414 - Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov, 416 - Oceňovacie rozdiely z precenenia pri zlúčení, splynutí a rozdelení, 428 - Nerozdelený zisk minulých rokov, 429 - Neuhradená strata minulých rokov, sa aj odložená daň z príjmov účtuje priamo na ťarchu alebo v prospech týchto účtov vlastného imania. Odložená daňová pohľadávka alebo odložený daňový záväzok vznikajúci pri vklade podniku alebo jeho časti sa u prijímateľa vkladu účtujú so súvzťažným zápisom na účet 015 - Goodwill. Odložená daňová pohľadávka alebo odložený daňový záväzok vznikajúci pri kúpe podniku alebo časti podniku u kupujúceho sa účtuje so súvzťažným zápisom na účet 015 - Goodwill.

(16) V súvahe sa odložená daňová pohľadávka a odložený daňový záväzok vykazujú samostatne. Ak sa vzťahujú na odloženú daň z príjmov toho istého daňovníka a ide o ten istý daňový úrad, môže sa vykázat len výsledný zostatok účtu 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka.

(17) Pred zaúčtovaním dane z príjmov odloženej do budúcich účtovných období sa pri zmene sadzby dane z príjmov prepočíta zostatok účtu 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka novou sadzbou dane z príjmov a rozdiel sa účtuje podľa charakteru na ťarchu alebo v prospech účtu 592 - Odložená daň

z príjmov. Odložená daňová pohľadávka alebo odložený daňový záväzok vzniknutý v predchádzajúcich účtovných obdobiach, v ktorých by sa účtoval s vplyvom na výsledok hospodárenia, sa k prvému dňu účtovného obdobia, v ktorom sa účtuje prvýkrát o odloženej dani podľa odseku 4, účtuje na ľarchu účtu alebo v prospech účtu 428 - Nerozdelený zisk minulých rokov alebo 429 - Neuhradená strata minulých rokov so súvzťažným zápisom na účet 481 - Odložený daňový záväzok a odložená daňová pohľadávka.

(18) O odloženej dani z príjmov vyplývajúcej z dočasných rozdielov súvisiacich s podielmi v dcérskych účtovných jednotkách a v účtovných jednotkách, v ktorých má účtovná jednotka podielovú účasť, sa neúčtuje, ak sú splnené tieto podmienky:

a) účtovná jednotka, ktorá má takýto podiel, je schopná ovplyvniť vyrovnanie týchto dočasných rozdielov a

b) je pravdepodobné, že tieto dočasné rozdiely nebudú vyrovnané v blízkej budúcnosti.

(19) K odpočítateľnému dočasnému rozdielu a zdaniteľnému dočasnému rozdielu k majetku a záväzku sa neúčtuje ani odložená daňová pohľadávka ani odložený daňový záväzok pri prvotnom zaúčtovaní majetku alebo záväzku v účtovníctve, ak v čase prvotného zaúčtovania nemá tento účtovný prípad vplyv ani na výsledok hospodárenia ani na základ dane a zároveň nejde o účtovný prípad vznikajúci u kupujúceho pri kúpe podniku alebo časti podniku, u prijímateľa vkladu pri vklade podniku alebo časti podniku alebo v nástupníckej účtovnej jednotke pri zlúčení, splynutí alebo rozdelení. K tomuto odpočítateľnému dočasnému rozdielu a zdaniteľnému dočasnému rozdielu sa odložená daňová pohľadávka a odložený daňový záväzok neúčtujú ani v nasledujúcich účtovných obdobiach.

Účtovanie o odloženej dani z príjmov, tak ako to vyplýva z § 10 opatrenia, sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť overenia účtovnej závierky auditorom podľa § 19 zákona. O odloženej dani môžu účtovať aj účtovné jednotky, ktorým táto povinnosť nevyplýva z § 10 opatrenia, ak sa tak rozhodnú.

Zmyslom odloženej dane z príjmov je doplniť výšku splatnej dane v bežnom účtovnom období o daň (kladnú alebo zápornú), ktorá sa vzťahuje na sumu dočasných rozdielov pri ich vzniku alebo pri ich vysporiadaní, t.j. takých položiek, ktoré v zdaňovacom období, za ktoré sa podáva daňové priznanie, dočasne zvyšujú alebo znižujú základ splatnej dane z príjmov a ktoré sa vysporiadajú v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach s opačným vplyvom na základ splatnej dane z príjmov alebo ide o vysporiadanie dočasných rozdielov, ktoré vznikli v predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach. Účtovaním odloženej dane z príjmov sa uplatňuje zásada časovej a vecnej súvislosti dane z príjmov s výsledkom hospodárenia účtovnej jednotky za účtovné obdobie. Daň z príjmov vykázaná v účtovnej závierke (splatná + odložená) predstavuje sumu dane, akú by účtovná jednotka platila z vykázaného výsledku hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením upraveného o trvalé rozdiely. Za trvalé rozdiely sa považujú také položky, ktoré podľa zákona o dani z príjmov trvale nie sú daňovými výdavkami alebo trvale nie sú zdaniteľnými príjmami.

Ak účtovná jednotka zahrnie do výpočtu odloženej dane všetky dočasné